

HISTORIEK MEMORIAL DAY

Memorial Day is een Amerikaanse feestdag, traditioneel gehouden op de laatste maandag van mei, waarop de Verenigde Staten hun gesneuvelde militairen herdenken. Het vindt zijn oorsprong in Decoration Day, een jaarlijkse gedenkdag die werd ingericht na de Amerikaanse Burgeroorlog (1861-1865) om de gesneuvelde soldaten uit deze oorlog te herdenken. De eerste grote plechtigheid werd gehouden op het Arlington National Cemetery, een begraafplaats met meer dan twintigduizend graven uit de Burgeroorlog. Oorspronkelijk werden op die dag de graven van de soldaten met bloemen versierd door kinderen die zingend en biddend over de begraafplaats heen gingen. Later zouden kleine Amerikaanse vlagjes de bloemen vervangen. Na de Eerste Wereldoorlog eren de Verenigde Staten op Decoration Day, thans Memorial Day, alle Amerikanen die het leven lieten tijdens militaire dienst. Vanaf dan hebben er ook plechtigheden plaats buiten de Amerikaanse staatsgrenzen, hoewel de centrale viering nog steeds wordt gehouden op het Arlington National Cemetery.

Eerste Wereldoorlog

Tijdens de Eerste Wereldoorlog raakten de Verenigde Staten voor het eerst betrokken bij een grootschalig internationaal conflict, met een lange lijst dodelijke slachtoffers tot gevolg. Na de oorlog kregen de nabestaanden de keuze de lichamen naar huis over te laten brengen of hen – voor België – op de pas ingerichte **Flanders Field American Cemetery** (Waregem) opnieuw te begraven. Op drie graven na, werden alle stoffelijke resten die in België zouden blijven van lokale begraafplaatsen naar Waregem overgebracht. Ook de namen van 43 vermiste militairen worden op het Flanders Field herdacht.

Door het ontstaan van overzeese begraafplaatsen, in België en in Frankrijk, werden de Verenigde Staten voor de uitdaging gesteld de herdenking van hun gevallen zonen ook in Europa te laten plaatsvinden. Kort na de oorlog vond de eerste Memorial Day-viering plaats op de Flanders Field-begraafplaats in Waregem, georganiseerd vanuit een samenwerking tussen het United States Army en het Waregemse gemeentebestuur. De plechtigheid werd door een grote massa bijgewoond. Onder het oog van het Amerikaanse leger, lokale politici en notabelen, diverse vaderlandse verenigingen en vele andere aanwezigen, zongen en baden de Waregemse kinderen voor de graven van de Amerikaanse slachtoffers. Het zingen van het Amerikaanse en het Belgische volkslied door de schoolkinderen van Waregem en de aanwezigheid van talrijke toeschouwers zou alle toekomstige Memorial Day-vieringen typeren.

Om de structurele herdenking van de Amerikaanse gesneuvelden uit de Eerste Wereldoorlog in Europa te verankeren, werd na de oorlog de *American Overseas Memorial Day Association* (AOMDA) opgericht. In 1923 werd op privaat initiatief een Belgische tak gesticht. Gefundeerd op een groeiend netwerk van vrijwilligers en voorzien van private financiering en sponsoring nam de AOMDA de praktische organisatie van Memorial Day vanaf dan voor zijn rekening. In datzelfde jaar werd Memorial Day voor het eerst officieel in België georganiseerd, het precedent van een lange, alsmar groeiende traditie.

Tweede Wereldoorlog

Tijdens de Tweede Wereldoorlog waren er geen plechtigheden in Waregem. De oorlogsjaren resulteerden wel in een tragische schaalvergroting voor de Memorial Day-vieringen in België. Na de oorlog was België twee grote Amerikaanse militaire begraafplaatsen 'rijker': het **Ardennes American Cemetery** (Neupré) dat meer dan vijfduizend graven telt van Amerikaanse soldaten die vielen over heel Europa, en het **Henri-Chapelle American Cemetery** (Welkenraedt) dat heden achtduizend graven telt, ooit een kleine dertigduizend. Op een veel grotere schaal dan in Waregem en onder grote belangstelling van de internationale en de lokale gemeenschappen vinden op beide begraafplaatsen vanaf 1945 jaarlijks Memorial Day-vieringen plaats.